

Speculatietaks: wat zijn de gevolgen voor u als belegger?

Vanaf 2016 is de zogenaamde speculatietaks van kracht. Dat is belangrijk nieuws, zeker voor wie in individuele aandelen belegt. Wat houdt deze taks in? Wanneer bent u die verschuldigd? En voor welk soort effecten geldt deze taks? We overlopen de belangrijkste vragen.

Particuliere beleggers moeten sinds 1 januari 2016 een taks van 33 % op de meerwaarde betalen wanneer ze binnen de 6 maanden na de verwerving onder bezwarende titel (bv. aankoop), bepaalde financiële instrumenten overdragen onder bezwarende titel (bv. verkoop).

Dit is de algemene omschrijving van de speculatietaks. We gaan er dieper op in door een reeks specifieke vragen te beantwoorden.

Wie moet de taks betalen?

Enkel natuurlijke personen die in België onderworpen zijn aan de personenbelasting of aan de 'belasting niet-inwoners'. De administratie moet nog verduidelijken hoe de niet-rijksinwoners eventueel een vrijstelling kunnen krijgen. Verder komen ook onverdeeldheden, feitelijke verenigingen en burgerlijke maatschappen in aanmerking voor deze taks.

Opmerking:

Bij vruchtgebruik/naakte eigendom wordt de meerwaarde bij de blote eigenaar belast. Dus niet bij de vruchtgebruikers, tenzij in een contract is vastgelegd dat de meerwaarde toekomt aan de vruchtgebruiker.

Rechtspersonen, zoals een handelsvennootschap, vzw of een private stichting, zijn dus **niet** aan deze taks onderworpen.

Op welke effecten is de speculatietaks van toepassing?

- Individuele, beursgenoteerde aandelen (inclusief winstbewijzen en aandelencertificaten).
- Beursgenoteerde opties (zowel longposities als shortposities) met uitsluitend beursgenoteerde aandelen als onderliggende waarde.
- Beursgenoteerde warrants met uitsluitend beursgenoteerde aandelen als onderliggende waarde.
- Andere beursgenoteerde financiële instrumenten met uitsluitend beursgenoteerde aandelen als onderliggende waarde, zoals turbo's, speeders, sprinters en futures.

Welke effecten vallen niet onder de taks?

- Fondsen: de rechtspersoonlijkheid speelt daarbij geen rol; het gaat zowel om gemeenschappelijke beleggingsfondsen als om beleggingsvennootschappen.
- Exchange traded funds, de zogenaamde trackers.
- Gereguleerde vastgoedvennootschappen.
- Obligaties, met inbegrip van converteerbare en gestructureerde obligaties.
- Opties, warrants, turbo's, speeders, sprinters en futures met andere onderliggende activa dan beursgenoteerde aandelen zoals valuta's en grondstoffen.
- Opties op beursindexen.
- Aandelen/opties/warrants die u hebt verkregen via een incentiveplan van uw werkgever en die al als beroepsinkomen belast werden.
- Niet-beursgenoteerde aandelen, opties, warrants enz.
- Contracts for difference.

Welke verrichtingen vallen onder de taks?

De taks is maar verschuldigd bij een 'overdracht onder bezwarende titel'. Dit betekent dat er in ruil voor de overdracht van de effecten een tegenprestatie wordt geleverd. Dit kan in cash of natura. Het maakt ook niet uit of de verrichting binnen of buiten de beurs is gebeurd. Een **verkoop van effecten** is de meest voorkomende situatie waarbij de speculatietaks kan aangerekend worden.

Maar ook andere overdrachten onder bezwarende titel komen in aanmerking, zoals: de verdeling van effecten naar aanleiding van een echtscheiding of bij het uit onverdeeldheid treden, of het ruilen van effecten.

Blijven buiten schot

- Overdrachten onder bezwarende titel waarbij de belastingplichtige **geen keuzemogelijkheid** heeft. Een voorbeeld is een verkoop in het kader van een verplicht uitkoopbod (squeeze out).
- Verrichtingen die al het regime van de **gewone roerende voorheffing** hebben ondergaan, zoals de inkoop van eigen aandelen met inhouding van roerende voorheffing.

Vanaf wanneer is de taks van toepassing?

De speculatietaks is van toepassing op effecten die onder bezwarende titel **zijn verworven vanaf 1 januari 2016 en binnen de 6 maanden onder bezwarende titel worden overgedragen**. Effecten die nog in 2015 werden verworven, worden dus niet gevisieerd.

Hoe moet de periode van 6 maanden worden berekend?

Er moet gerekend worden in maanden. Stel, u koopt aandelen via de beurs op 6 januari 2016. De speculatietaks op de eventuele meerwaarde bij verkoop van deze aandelen is dan verschuldigd voor zover die verkoop gebeurt ten laatste op 5 juli 2016.

Hoe wordt de belastbare meerwaarde berekend?

De meerwaarde wordt berekend per effect (per ISIN-code) en gebeurt volgens het principe '**last in, first out**'. Dit betekent voor een aankoop en verkoop van effecten het volgende: als er van eenzelfde effect verschillende aankopen in de tijd zijn geweest, wordt ervan uitgegaan dat de laatste bijgekochte effecten eerst worden verkocht.

Voorbeeld van lifo-principe

U koopt 2 000 aandelen van een bedrijf in januari, u koopt er nog eens 2 000 van hetzelfde bedrijf in april, en u verkoopt 3 000 aandelen van dit bedrijf in augustus. Volgens het principe 'last in, first out' hebt u dan de laatste 2 000 aangekochte aandelen eerst verkocht. U hebt ze dus minder dan 6 maanden in uw bezit gehad, waardoor u speculatietaks verschuldigd bent op de gerealiseerde meerwaarde van deze 2 000 aandelen. Op de overige 1 000 aandelen die u hebt verkocht, is er geen taks verschuldigd omdat voor deze aandelen de termijn van 6 maanden verstreken is.

Bij het berekenen van de belastbare meerwaarde wordt rekening gehouden met de beurstaks die u bij de verkoop en aankoop hebt betaald. Stel: u had de betrokken 2 000 aandelen aangekocht tegen een brutoprijs van 52 euro per stuk, en betaalde daarbij 280,80 euro beurstaks (momenteel 0,27 %). Nu u ze verkoopt, krijgt u er bruto 60 euro per stuk voor en bedraagt de beurstaks 324 euro (momenteel 0,27 %).

De belastbare meerwaarde is dus:
 $(120\,000 - 324) - (104\,000 + 280,80) = 15\,395,20$ euro

Met belastingen die u in het buitenland hebt betaald en transactiekosten (zoals het makelaarsloon) wordt geen rekening gehouden.

Het berekenen van de belastbare meerwaarde gebeurt per effect per verrichting. Een minwaarde bij een verkoop van een bepaald effect kan dus niet gecompenseerd worden met een meerwaarde bij de verkoop van een ander effect of met de meerwaarde van een toekomstige verkoop. Op het niet aftrekbaar zijn van een minwaarde wordt maar één uitzondering gemaakt, namelijk wanneer er bij een verkoop van een effect de afgelopen 6 maanden meerdere aankopen van dit effect (met dezelfde ISIN-code) zijn gebeurd tegen een verschillende prijs. Een eventuele minwaarde mag dan verrekend worden. Een negatief resultaat wordt wel beperkt tot 0.

Voorbeeld

	Aantal aandelen	Koers	Waarde
Aankoop aandeel X in januari 2016	100	11 EUR	1 100 EUR
Aankoop aandeel X in april 2016	100	7 EUR	700 EUR
Verkoop aandeel X in juni 2016	150	10 EUR	1 500 EUR
Meerwaarde op aankoop in april	100	Meerwaarde: (10 - 7) = 3 EUR	+300 EUR
Minwaarde op aankoop in januari	50	Minwaarde: (10 - 11) = -1 EUR	-50 EUR
Belastbare grondslag			+250 EUR

Wat bij verkochte effecten die in een vreemde munt noteren?

Bij een effect dat noteert in een vreemde munt wordt de belastbare meerwaarde in die vreemde munt berekend. Zo kan de belegger belast worden op een bepaald bedrag via de speculatietaks maar omgerekend in euro een lagere winst of zelfs een minwaarde hebben. Of een veel grotere winst hebben dan het bedrag waarop hij belast wordt. Dit hangt af van de koersevolutie van de euro t.o.v. de munt waarin het effect noteert vanaf de verwerving tot de overdracht.

Voorbeeld

Stel dat u bij een verkoop een meerwaarde van 10 % in dollar boekt op een bepaald aandeel. Maar de dollar is sinds de aankoop met 12 % gedaald t.o.v. de euro. U betaalt dan speculatietaks terwijl u in euro een minwaarde hebt. Stel dat de dollar met 12 % is gestegen t.o.v. de euro sinds de aankoop van dit aandeel. U betaalt op een kleiner bedrag speculatietaks dan de effectieve winst omgerekend in euro.

Wat bij effecten bekomen via een overlijden of een schenking of gift?

Effecten die verworven zijn via een overlijden zijn vrijgesteld.

Maar effecten die zijn verkregen via een schenking of gift vallen mogelijk wel onder de speculatietaks. Daarbij telt de datum van de verwerving van de effecten door de schenker voor de berekening van de belastbare meerwaarde.

Voorbeeld

Stel dat een vader op 20 januari aandelen van een bepaald bedrijf koopt en die op 15 februari aan zijn dochter schenkt. Als die dochter op 15 maart de aandelen met winst verkoopt, zal ze speculatietaks betalen op de meerwaarde tussen 20 januari en 15 maart.

Effecten verworven door de schenker voor januari 2016 vallen dus sowieso niet onder de speculatietaks.

Hoe wordt de taks geïnd?

Verkoopt u de effecten via een in België gevestigde financiële tussenpersoon (bv. bank of broker), dan wordt de taks in principe aan de bron ingehouden door deze tussenpersoon. Deze inhouding is bevrijdend. Ook bij effecten beheerd onder een mandaat wordt bij een verkoop de taks ingehouden aan de bron.

Deze inhouding aan de bron gebeurt niet bij een overdracht onder bezwarende titel waarbij de tussenpersoon louter de transfert tussen twee effectendossiers uitvoert. Dan wordt de speculatietaks geïnd via de personenbelasting, en moet men de meerwaarde dus aangeven.

Belangrijk als u effecten overdraagt naar een andere bank!

Als u vanaf 2016 effecten van de ene naar de andere bank overdraagt, is het belangrijk dat u de aankoopprijs en aankoopdatum bewijst met aankoopborderellen, afschriften of effectenstaten. Kunt u dat niet, dan wordt de speculatietaks berekend op de volledige verkoopprijs, weliswaar verminderd met de beurstaks. U kunt het eventueel te veel betaalde bedrag aan taks recupereren via een nog te bepalen procedure, allicht door de correcte belastbare meerwaarde aan te geven in de personenbelasting.

Deze aangifteplicht geldt ook bij verkoop van effecten via een buitenlandse broker of bank. Weet dat de Belgische fiscus informatie over buitenlandse verrichtingen zal krijgen via het automatische informatie-uitwisselings-systeem Common Reporting Standard (CRS). En houd er rekening mee dat bij aangifte van de belastbare meerwaarde in de personenbelasting vermogensrechtelijke regels gelden die bepalen wie van de partners welk deel van de meerwaarde moet aangeven.

Kan het tarief van de taks eventueel lager uitvallen door aangifte in de personenbelasting?

Het tarief bedraagt 33 %. Er is geen mogelijkheid van globalisatie in de personenbelasting voor deze taks. Zo kan er voor belastingplichtigen met geen of een laag belastbaar inkomen niet genoten worden van een finaal lager tarief voor deze taks. Dit in tegenstelling tot de aangifte van roerende inkomsten waarop roerende voorheffing werd ingehouden.

Hoe gebeurt de inhouding van de taks bij Belfius?

Door de late publicatie van de wet (30-12-2015) zijn onze IT-systemen nog niet aangepast aan de nieuwe wetgeving en zal de taks in een eerste fase manueel verwerkt worden. Dit betekent dat u bij uw verkoop eerst een nettobedrag zult ontvangen zonder inhouding van de taks en een uitvoeringsborderel zonder vermelding van de taks.

Belfius zal pas later de taks van uw rekening afnemen.

Later dit jaar zal de taks binnen het order zelf ingehouden worden. Dit betekent dat u bij uw verkoop onmiddellijk een nettobedrag zult ontvangen met inhouding van de taks en een uitvoeringsborderel met vermelding van de taks.

Hebt u nog vragen over deze speculatietaks, contacteer dan uw financieel adviseur bij Belfius.

De wet, gepubliceerd op 30-12-2015 in het Belgisch Staatsblad, roept nog vragen op die op datum van deze publicatie nog niet beantwoord zijn. Deze informatie is met de grootste zorg opgemaakt, op basis van de beschikbare informatie. Deze publicatie is alleen bedoeld als nuttige informatie en houdt in geen geval enig fiscaal advies in. Belfius Bank is niet verantwoordelijk voor eventuele fouten of onvolledigheden in de verstrekte informatie.

V.U.: Belfius Bank NV, Pachecolaan 44, 1000 Brussel - IBAN BE23 0529 0064 6991 - BIC GKCCBEBB - RPR Brussel
BTW BE 0403.201.185 - FSMA nr. 19649 A. Eindredactie: 06-01-2016